

Statut poslanců Evropského parlamentu

JUDr. Jan Pulda, LL.M.

Parlament České republiky
Kancelář Poslanecké sněmovny
Parlamentní institut

Obsah:

A) SOCIÁLNÍ A FINANČNÍ ASPEKTY.....	2
B) DANĚ	4
C) ZDRAVOTNÍ VÝDAJE A POJIŠTĚNÍ.....	4
D) IMUNITA.....	5

Evropský parlament svým rozhodnutím ze dne 28. září 2005 přijal nový statut poslanců Evropského parlamentu 2005/684/ES (dále jen „Statut“) s účinností od 14. července 2009.

A) Sociální a finanční aspekty

Statut se zabývá primárně otázkami poslaneckých náhrad, penzí, danění příjmu poslanců Evropského parlamentu, individuálními platbami apod. Rozsah náhrad je pojat poměrně široce a zahrnuje všeobecné náklady spojené s výdaji na stravné a cestovné, parlamentní asistenci, zdravotní pojištění a pojištění proti ztrátě a odcizení. Do kategorie individuálních plateb náleží poslanecký plat, penze, přechodná náhrada (na konci funkčního období).

V této souvislosti je třeba poznamenat, že Statut v čl. 25 stanovuje pro poslance EP, kteří byli znovu zvoleni možnost, aby si vybrali, zda se budou řídit systémem Statutu EP, nebo zda se podřídí regulaci svého domovského státu a jejich odměna a náhrady budou vyplaceny v souladu s domácími předpisy. Zároveň čl. 29 Statutu dává tuto možnost výběru i jednotlivým členským státům. V případě, že by se poslanec nebo členský stát EU rozhodl řídit svou národní úpravou, čl. 29 stanovuje, že individuální platby se musejí minimálně rovnat těm, které pobírají členové národních parlamentů.¹

Obecně však platí, že všichni noví a znovu zvolení poslanci EP, kteří se sami nerozhodli pro národní úpravu a jejichž domovský členský stát jim neukládá povinnost být placen dle národního režimu, obdrží stejný plat a penzi.

Statut dále definuje platby související s výkonem funkce poslance EP (tj. obecné výdaje, parlamentní asistence, cestovné a stravné, zdravotní pojištění a pojištění proti ztrátě a odcizení)

¹ Šlo především o zohlednění skutečnosti, že některé členské státy vyplácely poslancům EP vyšší odměny, než stanovuje statut. Těmto státům proto bylo umožněno na přechodné dobu maximálně dvou volebních období řídit se vlastní úpravou. Do počátku volebního období v roce 2009 se žádný stát k této možnosti nepřihlásil.

pro ty poslance EP, kteří se rozhodnou pro národní úpravu a to tak, že i tito budou dostávat stejné výše uvedené náhrady jako jejich kolegové, kteří jsou placeni dle systému EP.

Plat poslance EP

Poslanci EP jsou placeni měsíčně (tj. 12 měsíčních plateb ročně). Plat poslance EP v Evropském systému je roven 38,5 % základního platu soudce Evropského soudního dvora. Členové EP nemohou pobírat další platy za služby v jiných parlamentech (výše uvedené se týká regionálních parlamentů). Členské státy nebudou nadále poskytovat náhrady v době nemoci, stejně tak se nebudou podílet na platbě zdravotních poplatků poslanců EP. Dále je plat poslanců EP předmětem daně Společenství a je vyňat z korekce koeficientů na členský stát. Zároveň je nutné podotknout, že členské státy mají možnost danit plat poslanců v souladu se svým právním řádem.

Ke dni 30. června 2009 tak plat poslance EP tvoří částka 7,665.31 Eur hrubého měsíčně, což znamená po zdanění příjem **5,963.33** Eur měsíčně.

Odchodné pro poslance EP

Dalším příjmem je tzv. *odchodné* splatné poslanci EP na konci jeho funkčního období počítané na bázi jednoho měsíčního platu za rok funkčního období. Tento nárok odpovídá jednomu měsíci za každý rok výkonu mandátu, nejméně však šesti a nejvýše dvaceti čtyřem měsícům. Tento příjem je rovněž daněn Společenstvím, nicméně členské státy mají rovněž možnost dodatečného zdanění.

Obecná ustanovení o důchodech

Důchody jsou placeny z rozpočtu Evropského parlamentu. Důchod může být kombinován s jiným druhem důchodu, nikdy však s odchodným. Důchody EP jsou rovněž náhradou za penze podobné povahy obdržené za stejnou dobu (tj. dobu výkonu funkce poslance EP). Nárok na důchod vzniká, aniž by poslanec uhradil jakýkoliv příspěvek.

Starobní důchod

Starobní důchod je splatný ve věku 63 let a je počítán na základě následujícího pravidla: 3,5% měsíčního platu za každý rok výkonu funkce poslance v EP a jednu dvanáctinu za příslušný počet měsíců v nedokončeném roce po prvním roce výkonu mandátu. Starobní důchod však

nesmí přesáhnout 70% platu poslance. Starobní důchod je daněn Společenstvím a může být rovněž daněn případně i ve členském státě, za který poslanec svou funkci v EP vykonával.

Invalidní důchod

Invalidní důchod je počítán podobně jako důchod starobní, tj. jsou opět počítána 3,5% měsíčního platu za rok výkonu funkce poslance EP s minimálním invalidním důchodem ve výši 35% a maximálním ve výši 70% platu. Invalidita je konstatována konsiliem tří lékařů. Poslanec EP, kterému byla invalidita přiznána, musí ze své funkce rezignovat. Invalidní důchod je daněn Společenstvím a může být daněn i ve členském státě, za který poslanec svou funkci v EP vykonával.

Vdovský a sirotčí důchod

Zde je třeba poznamenat, že Statut pamatuje i na nesezdaného partnera², jelikož i ten má právo obdržet vdovský důchod do výše 60% penze, která by byla poslanci vyměřena, zároveň tato tento důchod nesmí být nižší než 30% měsíčního platu poslance EP. Dále je důchod zvýšen o 20% na každé závislé dítě. I tento důchod je daněn Společenstvím a může být případně daněn i ve členském státě, za který poslanec svou funkci v EP vykonával.

B) Daně

Plat, náhrada za konec výkonu funkce a důchody jsou předmětem danění Společenství a to ve výši přibližně 22% hrubého měsíčního platu.

Jednotlivé členské státy mohou dále měnit daňové zákony ve vztahu k příjmu poslanců, avšak pouze tím způsobem, který by zamezil dvojímu zdanění. Popřípadě je možné vzít příjem z EP do úvahy při vyměření odlišné daňové povinnosti vyplývající z jiného příjmu.

C) Zdravotní výdaje a pojištění

V případě nemoci poslance EP jsou z rozpočtu EP hrazeny 2/3 lékařských nákladů. Dále je pro poslance EP a poslance bývalé (a jejich manžele/manželky, partnery ve společné domácnosti a závislé děti), kteří pobírají důchod, hrazeno zdravotní pojištění, a to v případě, že tito nemají pojištění vlastní. Není vyžadováno přispívat na zdravotní pojištění proto, aby byly případné lékařské náklady nahrazeny. Nicméně EP dovoluje poslancům hradit si vlastní zdravotní

² Pro partnery v rámci partnerství uznávaných členskými státy.

pojištění. Pro tento případ existuje seznam společností, poskytujících takové pojištění. Platba za pojištění je v takovém případě zcela věcí poslance.

Dále jsou poslanci pojištěni proti úrazu a proti ztrátě či odcizení věci, poslanec je odpovědný za 1/3 poplatků za pojištění.

D) Imunita

V zásadě je vycházeno z doktríny, že poslanci EP nemohou být odpovědni za výroky či hlasování uskutečněné v důsledku povinností poslance EP. Vznikají zde jisté interpretační nejasnosti ohledně otázky, co vše může být součástí těchto povinností a kdo má pravomoc spory plynoucí z těchto situací řešit. Evropský soudní dvůr však přišel s interpretací, která dává soudům v jednotlivých členských státech pravomoc v takových sporech rozhodovat. V době zasedání EP mají poslanci na území svého domovského státu udělenou imunitu odpovídající poslancům národních parlamentů. V případě, že se poslanec nachází na území jiného státu, nemůže být za své výroky zadržen ani být za ně, v souladu se zněním protokolu o výsadách a imunitách, stíhán.

Poslanecká imunita se však **nevztahuje** na spáchání trestného činu. V takovém případě dochází k zaslání žádosti předsedovi EP od příslušného orgánu veřejné moci daného členského státu s tím, že bude o daném poslanci jednáno v příslušném výboru (Výbor pro právní záležitosti). Také poslanec EP (či bývalý poslanec EP) má možnost obrátit se na předsedu EP s žádostí, aby potvrdil poslancova privilegia a odkázal na jednání ve výboru.

V případě, že se EP rozhodne pro potvrzení imunity poslance, ani takové usnesení **není závazné** pro orgány veřejné moci. Poslanec může být v případném slyšení zastupován jiným poslancem, pokud ten s tím souhlasí. Poslanec EP má také právo být doprovázen v EP svým právníkem.